

Un cop de mà

El comentari lèxic

Verbs acabats en *-onar*

En català hi ha verbs com *pressionar* o *succionar* formats a partir dels noms *pressió* i *succió* que són correctes. Paral·lelament se n'han format d'altres que, per contra, són considerats incorrectes perquè ja hi havia un altre verb existent més curt. És el cas de:

× <i>col·lisionar</i>	✓ <i>col·lidir</i> (també <i>xocar</i> i <i>topar</i>)
× <i>depcionar</i>	✓ <i>decebre</i>
× <i>explosionar</i>	✓ <i>explotar, esclatar / fer explotar, fer esclatar</i>
× <i>pol·lucionar</i>	✓ <i>pol·luir</i>
× <i>repcionar</i>	✓ <i>rebre</i>
× <i>tensionar</i>	✓ <i>tensar</i>
× <i>traicionar</i>	✓ <i>trair</i>

Núm. 50

Juny
2015

El desvetllamots

Escampar

Sembla que ara tot es tira, fins i tot els fems al camp, mentre que abans s'*escampaven*. No es tirava el formatge ratllat sobre els macarrons, s'*escampava*. Ni tampoc es tiraven papers a terra, sinó que es *llençaven*. Observeu que a més s'*escampen* els rumors, s'*escampa* el pànic, s'*escampa* la sal i el pebre sobre la carn. El vent *escampa* les fulles. La boira s'*escampa* i jo *escampo* un magnífic licor sobre el pastís que he fet. Mmm, que bo!

Etimologies

Lot

Les marques d'alguns productes han esdevingut noms comuns, que convé escriure en minúscula. És el cas de les llanternes Lot, una marca registrada de l'empresa Ràdio-Lot, que durant els anys 30 en va ser el fabricant més important del mercat català. El seu fundador, Eduard Rifà i Anglada (1882-1938), es va inspirar per al nom en el personatge bíblic Lot.

Clica aquí!

En el web Festes.org trobaràs tot el que vulguis saber sobre festes tradicionals de tot Catalunya i de les altres terres de parla catalana. A partir d'ara si vols anar de festa en festa sense parar clica [aquí!](#)

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Un cop de mà

L'apunt de sintaxi

Li en lloc de hi

És freqüent trobar el pronom *li* que faci referència a éssers inanimats, com és aquest cas:

×*Li* he dedicat molt temps, a aquest assumpte.

El pronom *li* (i el plural *els*) no és el més adequat per substituir un complement indirecte inanimat (un cotxe, una casa), un complement preposicional o un complement circumstancial de lloc. És millor i més usual fer servir el pronom *hi*.

×Avui *li* he posat les cadenes (al cotxe).

✓Avui *hi* he posat les cadenes (al cotxe).

×Al seu contracte cal sumar-*li* les primes pels partits guanyats.

✓Al seu contracte cal sumar-*hi* les primes pels partits guanyats.

×El Jordi *li* va dedicar tota la vida (al seu negoci).

✓El Jordi *hi* va dedicar tota la vida (al seu negoci).

Observeu que, en canvi, usaríem el pronom *li* per a éssers animats (persones, animals o coses personificades):

✓El Jordi *li* va dedicar tota la seva vida (a la seva dona).

✓Avui la nena va molt ben vestida, però posa-*li* la diadema (a la nena).

Núm. 50

Juny
2015

Que diu que què?

Itinerància

El *roaming* és un terme que ha entrat amb els mòbils. En català se'n diu *itinerància*, paral·lelament a solucions d'altres llengües romàniques (en espanyol és 'itinerancia' i en francès, 'itinérance'). Fa referència a la funció d'un telèfon que permet de desplaçar-se d'una àrea de cobertura a una altra sense alterar-ne les condicions de funcionament.

Dóna-hi un cop d'ull

En cadascuna d'aquestes frases s'hi amaga un error. El sabries trobar?

×Has d'anar-*hi* el més aviat possible.

×Quan el meu fill comença a fer zapping m'atabala.

Si no ho tens clar, pots consultar el [número 17](#) d'*Un cop de mà*.

Solucions del número anterior:

✓Està nevant; ~~així mateix~~ **tanmateix** vindrem a sopar.

✓La masia **on hi** passen les vacances és a l'Empordà.

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL